

forstanderen, er jo aldeles ligegyldigt. Det, som det kommer an paa, er, om det skal være en tvungen Sag, at der indgaas et borgerligt Ægteskab. Det tror jeg ikke det bør, og jeg er tilbøjelig til at tro, at de ærede Forslagsstillere selv ikke med nogen Overbevisning tro det, thi hvis de troede det, havde de oprindeligt ikke foreslaaet noget herfra aldeles forskelligt. Da de mødte Vanskeligheder ved deres første Forslag, have de formentlig blot ved en Slags Vildfarelse af Logikken slaaet ind paa det, som den daværende Kirke- og Undervisningsminister anviste dem som det konsekvente. Jeg tror, som sagt, at det rette vilde have været at forblive i det Spor, de først vare slaaede ind paa, og der søge at afhjælpe de Ulemper, som klæbde ved Forslaget i dets første Form. — Det, der foranlediger mig til at tale, er dog egentlig det væsentlig ny ved det i Aar foreliggende Forslag. Det er ikke det, at Præsten skal foretage den verdslige Handling, skønt det ogsaa er noget nyt — vel tidligere under Debat, men ikke foreslaaet hidtil i denne Kampagne —, det væsentlige ny er derimod det, der foreslaas med Hensyn til selve Ægteskabsstiftelsen. Efter gældende Kirke- og Statslovgivning er det jo, trods det, som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne med saa megen Kyndighed og Veltalenhed har meddelt, saaledes, at Ægteskabsstiftelsen er en Myndighedshandling. Til Ægteskabet er Parternes Samtykke Grundlaget, men Stiftelsen af Ægteskabet sker efter gældende dansk Lovgivning og gældende dansk Kirkeritual ved en paa Grundlag af Parternes Viljetilkendegivelse foretagen Myndighedshandling. Der er altsaa to Bestanddele, en Viljeserklæring fra Parterne og en Ægteskabskendelse, om man vil kalde det saa, som sker enten af en kirkelig Myndighed eller af en verdslig Myndighed. Dette foreslaas forandret ved det foreliggende Lovforslag, og dette er efter min Mening det væsentlige ny. At Ægteskabet paa Grundlag af en Viljetilkendegivelse af Parterne stiftes ved en Myndighedshandling fra Kirkens eller Statens Side, er gældende saa vel efter Kirkeritual og Forordningen af 30te April 1824 som ikke mindre ifølge Lovene om borgerligt Ægteskab, baade Loven af 13de April 1851 og Loven om Ægteskabs Indgaaelse for danske Konsuler af 19de Februar 1892, overalt er det bibeholdt, at det, der stifter Ægteskabet, er paa Grundlag af Parternes Viljetilkendegivelse henholdsvis Statens eller Kirkens Myndighedshandling. Dette gaar, som sagt, det

foreliggende Forslag ganske bort fra; efter dette er det ægteskabsstiftende en Viljetilkendegivelse af Parterne, der her skal være skriftlig, hvilket er ganske uvæsentligt, hvorimod den verdslige Myndighed, som i dette Tilfælde er en gejstlig Embedsmand, kun har at attestere det passerende ved at udstede et Ægteskabsbevis. Det er, som sagt, en væsentlig Forandring. Nu kan man jo teoretisk have forskellige Meninger om, hvor det afgørende ligger ved Ægteskabsstiftelse, og man kan jo ogsaa historisk fremstille Grunde for, at det væsentlige har ligget og ogsaa, om man synes det, bør ligge i Parternes Erklæring; men efter den bestaaende Tilstand og den, hvori Slægterne nu ere voksede op, er det en Myndighedshandling af Kirken eller af Staten paa Grundlag af en Viljetilkendegivelse af Ægteparterne. Men naar det er saaledes, saa tror jeg ikke, at Folkebevidstheden vil have nogen Tilfredsstillelse af den historiske Udvikling, som vi med saa megen Glæde hørte af Ordføreren for Forslagsstillerne. Den er meget interessant og den er god til Oplysning af Sagens Historie. Men den er uden Værdi for den folkelige Bevidsthed; det er kun Jordfund, jordslaaede Sager; den folkelige Bevidsthed er en levende Bevidsthed paa Grundlag af den levende Lovgivning, den, som nu er den gældende. Efter min Erfaring forholder det sig langt fra, saaledes som den ærede Ordfører for Forslagsstillerne, støttet til forskellige litterære Autoriteter, syntes at mene, at Befolkningen i større eller mindre Kredse anser Ægteskabet for virkelig indgaaet enten ved Lysning eller et andet præliminært Skridt, inden Vielsen foretages. Efter min Erfaring er det ingenlunde Tilfældet, den levende Folkebevidsthed paa Grundlag af den levende og bestaaende Lovgivning er en anden. Den er den, at Ægteskabet indgaas ved den kirkelige Vielse, og et Par anser sig ikke for ægteskabelig forenet, inden denne Myndighedshandling af Kirken, subsidiært af Staten, er foretagen. Saaledes forholder det sig, og naar man nu vil forandre det, er det efter mit Syn paa Sagen en højst principiel Forandring. Og jeg tror, at man vil gøre sig Illusion, hvis man tror, at man i dette Tilfælde mere end i de fleste andre vil kunne tillade sig en principiel Forandring, uden at denne faar praktiske Følger. At det stemmer med Ægteskabets Begreb, baade kristeligt og socialt, at Ægteskabet indgaas ikke ved Parternes Samstemning alene, men ved en Myndighedshandling af Kir-